

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**ХІРУРГІЧНА ПІДГОТОВКА ПОРОЖНИНИ РОТА ДО ПРОТЕЗУВАННЯ**

Спеціальність: **221 «Стоматологія»**
Освітньо-професійна програма: **Стоматологія**
Код компонента в освітній програмі: **ВК 67**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **5**
Семестр(и): **IX (осінній)**
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **анатомія та морфологія, патологічна анатомія, променева діагностика, хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія**

Кафедра/підрозділ: **кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії,**
пр. Перемоги, 51, 6 поверх

Керівник освітнього компонента: **проф. Григоров Сергій Миколайович,**
email: sm.hryhorov@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knmu.edu.ua/course/index.php?categoryid=309>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Курс «Хірургічна підготовка порожнини рота до протезування» охоплює основні як практичні, так і теоретичні аспекти діяльності майбутнього лікаря-стоматолога з питань хірургічної підготовки порожнини рота до протезування, починаючи від способу знеболення до складних операційних втручань у щелепно-лицевій ділянці.

МЕТА КУРСУ: засвоєння знань і практичних навичок студентами, формування та розвиток у здобувачів вищої освіти вміння приймати самостійні рішення, застосовувати знання в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності в галузі хірургічної стоматології.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- вміння провести підготовку пацієнта до оперативного хірургічного стоматологічного втручання;
- вміння демонструвати основні методи обстеження пацієнта в клініці хірургічної стоматології;
- вміння аналізувати результати обстеження стоматологічного пацієнта в клініці хірургічної стоматології;
- спроможність визначати остаточний клінічний діагноз;
- спроможність проводити диференційну діагностику захворювань органів щелепно-лицевої ділянки;
- набуття та вдосконалення практичних навичок з пародонтальної реконструктивно-відновної пластичної хірургії;
- формування професійних вмінь та навиків для прийняття самостійних рішень у виборі методів лікування на підставі клінічного діагнозу в клініці хірургічної стоматології;
- вміння виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань у клініці хірургічної стоматології;
- заповнювати основну медичну документацію стоматологічного прийому;
- вміння проводити догляд за післяопераційною ділянкою;
- знати клініку основних невідкладних станів і алгоритм надання екстреної медичної допомоги;

- формування володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця в клініці хірургічної стоматології.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем практичних занять (20 год.):

1. Особливості обстеження хворих на етапі хірургічної підготовки порожнини рота до протезування. Топографо-анатомічні особливості щелеп та порожнини рота при частковій і повній адентії. Сучасні класифікації кількісних та якісних параметрів кісткової тканини щелеп. Планування об'єму хірургічної підготовки порожнини рота в залежності від виду майбутньої ортопедичної реабілітації. Вибір анестезіологічного забезпечення оперативного хірургічного стоматологічного втручання.
2. Ортопедичні показання до екстракції зубів та їх коренів. Зубозберігаючі хірургічні втручання. Операції на тканинах пародонту. Скерована кісткова регенерація. Стимуляція остеогенезу на етапі хірургічної підготовки порожнини рота. Тромбоцитарні концентрати. Фактори росту, їх вплив на регенерацію твердих та м'яких тканин порожнини рота.
3. Хірургічна підготовка м'яких тканин порожнини рота: пластика вуздечок губи та язика, усунення рубцевих деформацій та м'язових тяжів, фіброзних змін слизової оболонки порожнини рота. Вестибулопластика: принципи та техніки операції з використанням вільних слизових та шкірних трансплантатів.
4. Хірургічна підготовка кісткової тканини щелеп: альвеолотомія, усунення екзостозів, вертикальна та горизонтальна аугментації альвеолярного відростка, репозиція нижнього альвеолярного нерва. Відкритий та закритий синус-ліфтинг: показання, методики проведення та модифікації.
5. Загальні та місцеві ускладнення хірургічних втручань. Ранні та пізні запальні ускладнення на етапі хірургічної підготовки порожнини рота до протезування. Розходження швів, кровотечі. Перфорація верхньощелепного синуса, розриви мембрани Шнайдера, неповноцінний остеогенез, лікувальна тактика.

Перелік тем самостійної роботи студента (70 год.)

1. Види дефектів зубних рядів та альвеолярних відростків щелеп, їх особливості. Цілі та завдання хірургічної підготовки порожнини рота до протезування. Роль методів променевої діагностики на етапі обстеження пацієнта та планування операційного втручання.
2. Екстракція зубів та їх коренів за ортопедичними показаннями.
3. Зубозберігаючі хірургічні втручання. Методика проведення. Показання та протипоказання операцій.
4. Вестибулопластика : історія методу, принципи та техніки операції з використанням місцевих тканин, вільних слизових та шкірних трансплантатів.
5. Хірургічні аспекти дентальної імплантації в підготовці ротової порожнини до протезування(внутрішньокістков, піднадкісна, підслизова імплантація).
6. Історія методу синусліфтинг. Відкритий та закритий синусліфтинг, показання, методики проведення та модифікації, ускладнення операції.
7. Застосування ауто- , ало-, ксенотрансплантації в хірургічній підготовці порожнини рота. Остеогенна та остеоіндуктивна методики: показання, матеріали, методи, результати.
8. Методи фіксування трансплантатів під час кістковопластичної операції (титанові мініпластини та гвинти, титанові мембрани, армовані колагенові мембрани та інші).

9. Сучасні шовні матеріали. Методи ушивання м'яких тканин при проведенні хірургічної підготовки порожнини рота. Механізми виникнення рубців. Хірургічні та консервативні методи лікування патологічних рубців.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів, метод стандартизованого пацієнта

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Бали за ЗНД розраховуються як середнє арифметичне оцінок за семестр вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 2. ЗНД перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 2 (додаток 2) від 120 до 200 балів та відміткою – «зараховано», «не зараховано».

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона

- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Щелепно-лицева хірургія: підручник / О.О. Тимофєєв. — 3-є видання, ВСВ «Медицина», 2022, 792 с.
2. Стоматологія: у 2 книгах. — Книга 2: підручник (ВНЗ III—IV р. а.) / М.М. Рожко, І.І. Кириленко, О.Г. Денисенко та ін.; за ред. М.М. Рожка. — 2-е видання, ВСВ «Медицина», 2018, 992 с.
3. Основи технології операцій у хірургічній стоматології та щелепно -лицевої хірургії. / Г.П. Рузін, М.П. Бурих, Е.Н. Вакуленко // - Вінниця: Нова книга, 2016 - 408 с.
4. Алгоритм заповнення обліково-медичної документації амбулаторного (стаціонарного) пацієнта в клініці хірургічної стоматології : навч. посіб. для студентів вищ. мед. навч. закладів / С. М. Григоров, Л. П. Рекова ; Міністерство охорони здоров'я України, Харківський національний медичний університет. – Харків : ХНМУ, 2021. – 112 с.
5. Крок-2. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія : тестові завдання для практичних занять студентів на 3–5-х курсах та для їх підготовки до інтегрованого ліцензійного іспиту на 5-му курсі / упоряд.: С. М. Григоров, А. О. Григорова, Л. П. Рекова [та ін.]. – Харків : ХНМУ, 2019. – 192 с.
6. Oral and Maxillofacial Surgery. Pt. 1 / ed. V. Malanchuk. - 2nd ed., updated. - Vinnytsya : Nova Knyha Publ. - 440 p.- 2018.
7. Oral and Maxillofacial Surgery. Pt. 2 / ed. V. Malanchuk. - 2nd ed., updated. - Vinnytsya : Nova Knyha Publ. - 296 p. – 2018.

Зав. кафедри хірургічної стоматології
та щелепно-лицевої хірургії
д.мед.н., професор

Сергій ГРИГОРОВ